

VALAŠTIANSKY hlásmik

ročník XI. ● číslo 4 ● august 2013 ● dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Slávnostná akadémia deviatakov
- Predstavujeme Klaudia Kvaková
- Elektrárne na Hrone

Božia lekáreň

*Ďaleko vôkol, nedovidiš ani
koberec krásny, zelený.
Vyšitý lúčnymi kvetinami,
pomaly padá pod kosami.*

*Doznelo tichučké zvonenie,
láskania osličky a kosi...
Zavoňali kosienky
opérchnuté z rannej rosy.*

*Poberme žienky hrable,
prevráťme kosienko.
Voňavé bylinky Božej lekárne
nech slnko zmení na sienko.*

*Tu zvesela i pieseň zaznie,
pri práci to ver dobre padne.
Ak Pán požehná pekný čas,
ukončí sa práca včas.*

*A keď oblohu z vôkol strán
pokryje závoj tmavých mrakov,
privri svoje viečka
a srdce otvor dokorán.*

*Veď z nebies rosa života padá.
Ovlažuje ramená svahov,
tak cudne prikrytých zeleňou mladou.
Vôkol vôňa života sála,
dopraje duši i srdcu božského blaha.*

V. Babčanová

Foto: V. Babčanová

Leto je obľúbené ročné obdobie hlavne pre žiakov. S letom začína vysnívaný čas prázdnin, oddychu a sladkého ničnerobenia. Dni sa predlžujú a noci krátia. Ranné kvapky rosy sa tichučko zalesknú v tráve a čakajú na pohladenie slnečnými lúčmi. Ráno nás budí krásne štebotanie vtáčikov. Keď sa započúvame do ich spevu, zdá sa až neskutočné, aké krásne symfónie vychádzajú z ich drobných hrdielok. Slnko nesmelo vykúka spoza kopca, pomaly sa rozhlíada na krajinu a stúpa vyššie a vyššie.

Obdarúva nás teplými slnečnými lúčmi, ktoré nelenia a zobudia stromy, lúky, kvietky, potôčky, zvieratá a ľudí. Vzduch je naplnený horúčavou, ktorú miestami zmierňuje chladný vetrík. S postupujúcim časom sa horúčava stáva neznesiteľná a príroda sa stiahne. Všetci hľadáme útočiská v tienoch stromov, ktoré otvárajú svoje koruny ako veľkú náruč, v ktorej sa môžeme schladiť.

V podvečer začne slnko pomaly klesať a páľava postupne prestáva mučiť vyprahnutú krajinu. Všetko stíchne úplne a príroda sa ponorí do tvrdého spánku.

Častokrát si ani neuvedomujeme krásu, ktorá nás obklopuje. Nevšíname si, ako nám otvára svoju náruč a volá nás, aby sme zahliadli krásy, ktoré nám ponúka. A práve tieto krásy sú tým najcennejším, čo nám mohla naša krajina darovať.

Príroda ma očarila svojou krásou, nádherou, harmóniou a čistotou. Mali by sme sa snažiť vážiť si prírodu, aby v nej našiel pokoj nejdenný človek. Chráňme a vážme si, čo okolo seba máme a zveľaďujme okolie, v ktorom bývame.

Ing. Juraj Uhrin, starosta obce Valaská

Hurá, prázdniny!

Koniec školského roku bol pre nás všetkých veľmi náročný. Uskutočnili sme množstvo krásnych akcií, na ktoré sa tešili nielen deti, ale aj rodičia. K takýmto bezpochyby patrí Deň otcov. Zišli sme sa pred materskou školou a naši milí otcovia a ich deti súťažili v rôznych športových disciplínach. Ťažko povedať, či podali lepšie športové výkony deti, alebo ich rodičia, ale jednoznačne možno povedať,

Pani učiteľky im pripravili krásnu a dôstojnú rozlúčku, na ktorú určite nezabudnú. Pani riaditeľka im odovzdala Osvedčenia o ukončení predprimárneho vzdelávania a zapriala im veľa úspechov v škole. Predškoláci sa rozlúčili so všetkými deťmi z našej materskej školy, ale aj s celým personálom a dokonca sa hrdlo predviedli so svojimi školskými taškami aj pánovi starostovia a zamestnancom

že všetci zúčastnení podali skvelé výkony a rozhodne preukázali svojho športového ducha. Tradične sa skončil deň otcov opekaním špekačiek pri altánoch na Lipovej. Na spiestenie nesmeli chýbať ani koníky, na ktorých sa deti pozvoili.

Každý rok opúšťajú brány našej materskej školy hrdí budúci školáci. Tohto roku ich bolo 35.

veríme, že do materskej školy sa vrátia nabití novou pozitívnou energiou.

Čo dodať na záver? Všetkým čitateľom Valašianskeho hlásnika prajeme príjemné čítanie, deťom ešte veľa krásnych zážitkov

a slnečné počasie, našim budúcim školákovi veľa úspechov v škole a radosti z učenia a rodičom, samé šikovné a zdravé deti.

Mgr. Iveta Babčanová
Foto: Mgr. Stanislava Kaliská

Je 3. júna a všetci vedia, že tento pondelok nebude patriť medzi tie obyčajné. Dnes je v škole akosi rušno. Dnes tu nie sú len pobehujúci žiaci a kričiaci učitelia. Dnes sú tu hostia – rodičia našich piatokov, ktorí majú dnes výnimočný deň. Ich prvý ročníkový výstup, ročníkovú konferenciu.

Tí, čo to už zažili, vedia, že je to nádherný pocit – stáť tam a byť stredobodom pozornosti. No nie každý projekt prezentovali deti samy. Niektoré si svoju pozornosť, aj keď nie veľmi rovnomerne, rozdelili so svojím domácim maznáčikom, ktorý bol priam superzaujímavý. Predviedli sa nám dve morské prasiatka a korytnačka.

Okrem nich sme počuli aj o Gagarinovi, Grand Canyon či čosi o sopkách. Naši šikovní žiaci nám čo-to porozprávali aj o sebe, len nie v materinskom jazyku, ale v jazyku, ktorý sa označuje ako cudzí. Či už to bola angličtina alebo nemčina, asi až taká cudzia nebola, lebo všetci zvládli svoje projekty úplne brilantne.

Všetkým sa práce a prezentácie páčili a tešime sa na budúci ročník.

RNDr. Mariana Rafajová

Ročníková konferencia

Slávnostná akadémia deviatakov

„Keď končí sa spoločná cesta, smiech zanikol v tichu opustenej triedy, zostali po nás iba prázdne miesta, na zemi kúsok roztrúsenej kriedy. V pamäti zbieraš vzácne chvíle a v ušiach znie ti ozvena krokov, poslednou stránkou triednej knihy zatváraš krásnych deväť rokov.“

S nápadom, ako sa rozlúčiť so základnou školou pred nástupom na strednú školu, prišla pani riaditeľka Magdaléna Vaníková. Zdalo sa

jej nemysliteľné, aby deviataci takmer na prahu dospelosti len tak odišli zo života tých, ktorí ich sprevádzali od prvej triedy. Je absurdné, aby deviataci, ktorí deväť rokov prekračujú brány školy, odišli z nej len tak s vysvedčením a zavreli za sebou bránu. Rozlúčkový program dáva za všetkým bodku. Deviatacky program pripravili žiaci 9. A a 9. B triedy spolu so svojimi triednymi učiteľkami – p. učiteľkou Maťovčíkovou a Hrončekovou. Program bol rozdelený na zábavnú a vážnu až dôstojnú časť. Celým programom nás previedli práve deviataci, Filip Vlček

a Dominika Pišojová, ktorí sa úlohy moderátorov zhostili úplne bravúrne. Na hudobných nástrojoch nás sprevádzal Michal Mušuka a Lukáš Markus. V úvode akadémie prečítala slávnostný príhovor Evka Švantnerová. V zábavnej časti sa deviataci lúčili predovšetkým so svojimi mladšími spolužiakmi. Spoločne zaspievali pieseň od skupiny Iné Kafe Mojich najlepších 15 rokov, premietli nám pripravené prezentácie zo života tried, za sprievodu hudby zaspievali pieseň Imagine, zatancovali moderný tanec spolu so spolužiakmi, tanečnou skupinou či tanečným partnerom. Veľký úspech mali aj scény zo školského prostredia a vystúpenie aquabell v podaní Michala Mušuku, Jerguša Vilhana a Simona Lásku. Vo svojom programe sa žiaci snažili predviesť všetko, čo dokážu. Aj takýmto spôsobom sa dalo zistiť, kto je výborným hercom, spevákom alebo moderátorom. Kto vie napodobniť nielen celebritu či spolužiaka, ale vie hrať aj na hudobný nástroj alebo perfektne tanco-

vať. Zábavný program sa pozvoľna presýpal do druhej vážnej časti, v ktorej deviataci dostali príležitosť poďakovať sa všetkým svojim vyučujúcim, prečítať im básničku a podarovať im kvet, povedať pár úprimných slov. Bodkou za celým programom bola opäť spoločná pieseň od Petra Nagyho, „Aj tak sme stále frajeri“. Akadémia sa vydala nad očakávanie všetkých, deviataci v nej nastavili vysokú latku pre tých, ktorí prídu po nich. My len dúfame, že aj ďalšie generácie deviatakov budú mať čo ponúknuť a svojím vystúpením prekvapia publikum. Mgr. Denisa Maťovčíková

Vážená pani riaditeľka, boli ste perfektná pani učiteľka. Často prísna, ale zato, aby ste nám dali zlato. A zlato, to sú vedomosti, aby sme ich mali dosti. Dost často ste vraveli, že ste sa do rána asi taliansky naučili. A ak nenaplníme svoje tekvičky, dostaneme oranžové vestičky a metličky. No a keď sme voľno mali, bez úlohy sme vždy boli. Na monitor ste nás pripravili, lebo veru, naozaj sme to potrebovali. Teraz odchádzame so slzami v očiach, lebo sme ešte nestretli posiaľ, učiteľku vášho razenia, akoby stačilo povedať dovidenia. Mgr. Denisa Maťovčíková a bývalí deviataci

Čo nám dala škola

Možno vánok pofukoval, kto si to však pamätá, možno slnko žiarilo tam, to spomienka ďaleká.

Jedna suknia, druhý gate, no do bodky slávnostní, každý z nás kvet, školskú tašku, náš prvý deň nevšedný.

Prvý raz v lavici, na šlabikár pohľad prvý, s radosťou aj so strachom, čo nám dá ten svet nový.

Keď ubehli štyri roky a nastal čas ísť ďalej, poslednýkrát sme zamávali a pobrali sa k budove novej.

Nik už ani netuší, čo sme čakali a vonkoncom ani to, či sme to dostali.

Ale, páni učiteľia, dnes tu stojíme po deviatich rokoch, aby sme si povedali niečo o tých tisícoch krokoch.

Čo ste nás vlastne naučili? Slovné druhy ste do nás natlačili, syntax a literárne druhy, výrazy, rovnice, dokonca i kruhy.

Naučili ste nás o šiestich kontinentoch a o dejinách na týchto svetadieloch.

Prežili sme bunky, horniny a minerály a možno si aj niečo zapamätali.

Prekali sme nekonečné hodiny chemických vzorcov, aj keď, asi málo z nás bude vedcom. Naučili sme sa fyzikálne zákony a asi aj všetky ich obmeny.

Aj keď sme sa väčšinou tešili na telesnú a etiku, milovali sme aj informatiku. Na jazykoch sme zvládli budúci aj minulé čas, ale už by sme sa to nechceli učiť zas.

No bola s vami aj sranda, päť rokov sme zisťovali, že ste celkom dobrá banda. Niektorí z vás s nami na diskách tancovali, iní sa radšej s úsmevom pozerali.

No nedali ste nám len svetské vedomie, snažili ste sa nám dať aj správanie. Vaším cieľom pre nás bola empatia, našim pre vás sem-tam aj psychiatria.

No s pohľadom nazad zisťujeme, že aj keď si to málo uvedomujeme, celkom vás už obľubujeme a za to, čo ste nám dali, vám patrí obrovské ĎAKUJEME!!!

Miška Rafajová

Predstavujeme mladú vedkyňu Klaudiu Kvakovú

Klaudia sa v dňoch 16.-21. júna 2013 zúčastnila medzinárodnej súťaže GENIUS OLYMPIAD 2013, ktorá sa konala na New Yorskej štátnej univerzite v Oswego v USA. V obrovskej konkurencii 232 projektov z 96 krajín sveta za svoj projekt získala bronzovú medailu.

Základnú školu vychodila vo Valaskej, po prázdninách nastúpi do maturitného ročníka na Gymnázium J. Chalupku v Brezne. Vo voľnom čase športuje, a ako sama hovorí, na nič iné, okrem chémie, jej už nezostáva čas (smiech). Chémii chce ostať verná aj v budúcnosti a v štúdiu pokračovať v Brne v škole Vysoké Učení Technické - katedra chémie, budú chémiu aplikovanú v medicíne alebo chemické inžinierstvo.

Klaudia, dosiahla si fantastický úspech, o akom sa твоjim rovesníkom ani nesníva. Ako sa začala tvoja cesta k tomuto úspechu, čo tomu predchádzalo? S akým projektom si v USA súťažila?

Prišla som na gymnázium s dobrými študijnými

Asi nám bolo s Kubom stále málo, tak sme sa začali zaoberať aj znečistením rieky Hron a náš projekt sme prezentovali pod názvom „Monitoring znečistenia horného toku rieky Hron“ na rôznych projektových súťažiach na Slovensku, aj na stredoškolskej odbornej činnosti, kde sme s týmto projektom získali 4. miesto. No najväčším úspechom s týmto projektom bola nominácia na medzinárodnú environmentálnu súťaž GENIUS Olympiad 2013, ktorú sme vyhrali na celoštátnej súťažnej prehliadke vedeckých projektov žiakov stredných škôl o cenu Scientia Pro Futuro 2012.

Bádateľskej činnosti sa teda venujeme už dva roky pričom monitoringu Hrona viac ako rok. Takáto práca vyžaduje celé dni strávené v škole v laboratóriu, alebo

Ako si spomínaš na svoj pobyt, ako prebiehala súťaž a čo súťažiaci z iných krajín, nadviazala si nejaké kontakty?

Súťaž prebiehala na New Yorskej štátnej univerzite v Oswego (New York State University at Oswego). Bývali sme na internáte v areáli školy. Na súťaži sme nepoznali žiadnych ľudí, ale veľmi rýchlo sme sa socializovali vďaka pestrému programu organizátorov. Prvý deň sme mali poobede Ice breaking activities, doslova aktivity na lámanie ľadov, čiže sme sa hrali medzi sebou rôzne hry, pri ktorých sme sa o sebe viac dozvedeli a navzájom sme sa spoznali. Súčasťou súťaže bol tiež jeden večer vyhradený na to, aby každý súťažiaci/ skupina súťažiacich predstavili svoje krajiny a ukázali, čo je pre ich krajinu typické. Tento večer bol veľmi zaujímavý, pretože súťaže sa zúčastnili študenti z 96 krajín sveta. Stretli sme sa tiež s veľmi zaujímavými vecami a domov som si doniesla napríklad ručne šitý peračník z Malajzie a mnoho ďalších vecí. Keď sme sa už ako tak spoznali, chodievali sme spolu hrať stolný tenis, biliard, stolný futbal, futbal a posledný deň sme nemohli zabudnúť na kúpanie sa v studenom Ontárijskom jazere.

To všetko dohromady vyzerá ako skvelý prázdninový pobyt a nie medzinárodná súťaž. Akou formou prebiehala prezentácia projektov. Z fotiek sa dá vyrozumieť, že ste si pripravovali panely, prezentovali ste projekt aj ústne, alebo aj nejakou inou formou?

Svoj projekt sme prezentovali prostredníctvom súťažného postera. Na prezentáciu sme mali 10 minút. Najprv sme v krátkosti zhrnuli, o čom celá naša práca bola a potom bol čas na otázky od hodnotiteľov.

Čo, napríklad zaujímalo hodnotiteľov?

Hodnotitelia sa zaujímali najmä o kvalitu vody v rieke Hron. Mali so sebou fotoknihu, kde mohli vidieť nádhernú prírodu a okolie tejto rieky. Naša príroda sa im veľmi páčila. Tiež sa im páčil náš laboratórny denník so všetkými výpočtami, hodnotami roztokov, ktoré sme používali a so všetkými nameranými hodnotami.

Že je Hron znečistený je mnohokrát viditeľné aj voľným okom. Stačí, keď opadne väčšia voda a odpad z ľudskej nebanlivosti ostáva na brehoch zachytený na konároch, či koreňoch stromov. Čo ste vlastne s Jakubom o znečistení Hrona zistili z tej vedeckej stránky, k akému záveru ste došli?

Je pravda, že každý z nás môže vidieť kopu smetí okolo Hrona, ba aj v Hrone, no hodnoty ukazovateľov, ktoré sme stanovili nás doviedli k záveru, že na úseku od prameňa po obec Chvatimech je voda čistá a kvalitná.

To je veľmi potešujúca správa, dúfam len, že to nepovzbudí tých, ktorí si z Hrona robia kontajner. Len tak pre zaujímavosť, postrehla si napr., aké témy z vašej oblasti riešili študenti z iných krajín?

Mali sme dosť málo času na to, aby sme sa aj my súťažiaci aspoň trochu prešli a lepšie si

prezreli konkurujúce projekty. Všimla som si len pár projektov, z ktorých ma zaujal projekt z Kosova - Adsorpcia oxidu uhoľnatého pomocou pevného hemoglobínu, alebo ukrajinský projekt DNA insekticídov ako perspektívne prostriedky na regulovanie množstva hmyzu.

Reprezentovala si naše malinké Slovensko za „veľkou mláskou“, s akými pocitmi si letela do USA?

Slovenská delegácia s maskotom súťaže.

Neviem si predstaviť krajší pocit ako ten, keď sme našim projektom mohli reprezentovať Slovensko.

Súťaže sa zúčastnili študenti z 96 krajín s 232 projektmi, to je naozaj obrovská konkurencia. Už len vedieť tento fakt pred súťažou muselo byť veľmi stresujúce.

Prvé tri dni boli trochu stresujúce, hlavne z očakávania toho, čo bude. Prvé dva dni v USA sme boli na výlete. Štvrtý deň ráno sme projekt

odprezentovali a ostatné dni boli skvelé a po vyhodnotení ešte úžasnejšie.

Pobyt v zahraničí dokáže poriadne znepriemniť jazykovú bariéru, napríklad na dovolenke. Je jasné, že projekt ste museli prezentovať v angličtine, ale čo taká komunikácia s ostatnými študentmi pri „lámaní ľadov“?

S ostatnými súťažiacimi sme komunikovali po anglicky, ale snažili sme sa naučiť aj nejaké cudzie slová, také základné, v rôznych jazykoch. Bolo to dosť ťažké, ale dobre sme sa na tom zabávali. Hlavným jazykom bola angličtina, tú každý z nás musel ovládať. Zo začiatku som sa bála, že moje konverzácie budú nezaujímavé vzhľadom na moju úroveň angličtiny, no bola som príjemne prekvapená.

Čo ti účasť na tejto olympiáde, samozrejme okrem umiestnenia, priniesla?

Na tejto súťaži som získala mnoho nových skúseností a tiež nové priateľstvá. Účasť a umiestnenie na tejto súťaži mi určite uľahčí ďalšie štúdium, keďže sa chémiu chcem venovať aj naďalej.

Ďakujem za rozhovor a do budúcnosti ti želám veľa úspechov.

M. Senčková, foto: súkr. archív

Slovenská delegácia po vyhlásení výsledkov

Klaudiin bronz má pre nás cenu zlata

Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým Vám, ktorí ste nám aj tohto roku zachovali priazeň a venovali ste nám 2% z Vašich daní. Aj takto získanými prostriedkami sme už podporili deti z Valaskej so zdravotným postihnutím, či mladé talenty.

Naposledy sme venovali 200,- € Klaudii Kvakovej, skromnému, no veľmi nadanému dievčaťu, ktoré reprezentovalo Slovensko v USA na vedeckej súťaži. Klaudia využila peniaze na úhradu časti nákladov spojených s dopravou do USA. Ďakujeme.

OZ Pekný deň

Každý súťažiaci si mohol obliecť typické oblečenie, aké sa nosí v jeho krajine. Hoci sa v krojoch u nás bežne nechodí, k Slovensku kraj patrí.

mi výsledkami zo základnej školy a prejavila som záujem o oblasť prírodných vied. Tak isto aj Jakub Šalko - môj terajší spoluautor. Preto si nás vytipovali na bádateľskú prácu v laboratóriu. Za naše začiatky teda ďakujeme Petrovi Horváthovi a PaedDr. Jane Chlebušovej, bez nich by sme v USA určite neboli. Zo začiatku sme sa museli učiť nové laboratórne techniky a veľa teórie pričom nám veľmi pomohli a pomáhajú doteraz. Náš prvý projekt sa volal „Monitoring Ca^{2+} , Mg^{2+} a pH pitnej vody v okolí Brezna“. S týmto projektom sme sa prihlásili na Kongres mladých bádateľov prírodovedcov 2011, kde sme vyhrali postup na medzinárodný kongres Encuentro de Jóvenes Investigadores v Španielskej Salamance 2011. Takýto úspech nás ešte viac naštartoval. Zúčastnili sme sa ešte ďalších súťaží a postupne sme vylepšovali a rozširovali našu prácu. Prvý projekt sme rozšírili na „Monitoring fyzikálnych a chemických ukazovateľov kvality pitnej vody v okolí Brezna“ a takýto monitoring sme urobili aj vo vybratých prameňoch z Brezna a okolia, čím sa zaoberal náš druhý projekt.

priamo v teréne počas vyučovania, cez víkendy a aj počas prázdnin. Po analýzách je potrebné spracovať dáta, a urobiť projekt. Ale nakoniec sa nám všetka drina určite oplatila. Všetci by sme sa do USA na ďalšiu súťaž určite radi dostali znova!

Čo je to GENIUS Olympiad a o čo vlastne ide v tejto medzinárodnej súťaži?

GENIUS Olympiad je súťaž, ktorá sa zaoberá otázkami životného prostredia. Je rozdelená do viacerých oblastí ako je: umenie, kreatívne písanie, dizajn a tiež veda, v ktorej sme súťažili my. GENIUS Olympiad chce, aby sa stredoškolskí študenti zaoberali otázkami životného prostredia, inšpiruje ich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, poskytuje fórum pre mládež z celého sveta, aby zdieľala svoje myšlienky a informuje verejnosť o globálnych problémoch. Je to teda projektová súťaž, na ktorej študenti stredných škôl z celého sveta majú možnosť prezentovať svoje projekty. V oblasti vedy tiež v rôznych kategóriách: kvalita životného prostredia, ekológia a biodiverzita, zdroje energie a ekológia človeka.

Harul'a 2013

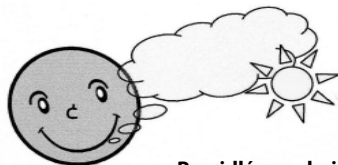
Srdečne Vás pozývame na
7. ročník „Súťaže o najchutnejšiu haruľu Valaskej, ktorý sa uskutoční v sobotu 21. septembra 2013 o 14.00 hod. na Námestí 1. mája vo Valaskej.

Záujemcovia o súťaženie prihláste sa u členov

OZ Pekný deň alebo v knižnici
najneskôr do 13.9.2013 (piatok).

Tešíme sa na Vás.

Pravidlá a podmienky „Súťaže o najchutnejšiu haruľu Valaskej“

1. Súťaže sa môžu zúčastniť 3-členné družstvá, ktoré si zvolia svojho kapitána a názov družstva.
2. Počas súťaže sú súťažiaci povinní dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienu.
3. Každé družstvo si zabezpečuje vlastný spotrebič, napr. elektrický, plynový, liehový – turistický, aby pracoval s tým, čo pozná.
- Upozornenie: z technický dôvodov je nutné odskúšať si spotrebiče pred súťažou doma!!!**
4. Družstvo si na prípravu zabezpečuje všetky pomôcky (škrabku, nôž, strúhadlo, panvicu, misy, varechy, doštičky, utierky ...) podľa vlastných potrieb.
5. Na prípravu cesta súťažiaci dostanú 1 kg zemiakov. Družstvo môže použiť aj 1 kg vlastných zemiakov.
6. **Štartovné** – predstavujú všetky ostatné ingrediencie, ktoré si súťažiaci zabezpečujú sami podľa vlastných receptov.
7. **V hlavnej kategórii sa oceňuje CHUŤ.** Porota vyhodnotí **prvé 3 miesta.**
8. Súťažiaci majú právo vybrať si na ohodnotenie haruľu, ktorú sami uznajú za najlepšiu. Na veľkosť harule a počte kusov nezáleží. Vybraná haruľa bude predložená porote na pridelenom tanieri, nie na vlastnom. Tanier bude označený číslom, ktoré bude odlišné od štartovacieho čísla, aby sa dodržala anonymita pri hodnotení.
- Počas súťaže sa v súťažnom priestore môžu nachádzať len súťažiaci!!!**

SPLAV HRONA NA NETRADIČNÝCH PLAVIDLÁCH

bol určený pre všetkých, ktorí majú radi zábavu a trochu adrenalínu. Voda sa v športovom ponímaní spája i s plavidlami. 8. júna 2013 - toto spojenie patrilo netradičným plavidlám. Pod mostom na železničnú stanicu v Brezne sa stretli priaznivci adrenalínu a zábavy o 10,30 hod. „Po pokrstení“ Hrona p. starostom Ing. Jurajom Uhrinom sa posádky vydali na plavbu dole Hronom do Valaskej, k futbalovému ihrisku. Toto podujatie nie je určené pre nikoho konkrétneho. Môžu sa ho zúčastniť naozaj všetci. Muži, ženy, dospelí, deti, čoho dôkazom je zatiaľ najmladšia účastníčka splavu Vaneska Vrbovská (7), ktorá vlni Hron splavila, (tohto roku ju pre vysokú vodu mamka nechala radšej na brehu). Dolu Hronom sa mohlo plaviť čokoľvek, plavidlá nie sú podmienené žiadnym kritériám. Téma plavidiel podlieha tiež len voľbe posádky. V tomto roku bolo možné vidieť na Hrone 4 posádky s názvami Šejkovia, Hippese, Vianoce a Remex. Splavu sa zúčastnili „námorníci“ z Valaskej, B. Bystrice, Brezna, Korytárk.

Po splavení a šťastnom pristátí čakal na „námorníkov“ i divákov program pri hostinci Pod úbočou. Do tanca hrala kapela Los Babracoss, pred-

JÚNOVÁ ZÁPLAVA

Na začiatku posledného júnového týždňa nám príroda opäť dokázala svoju moc, že aj napriek modernej dobe musí byť človek ostražitý a nepodceňovať silu vody. Tento krát sa záplavy týkali koryta Čierneho Hrona, ktorý sa po návale prudkých dažďov vyliat a zaplavil nielen záhradkársku oblasť, čističku odpadových vôd, ale dostal sa až ku garážam.

Voda napáchala nemalé škody nielen na úrode, na malých chatkách záhradkárov a autách v garážach autíčkárov. Tých, ktorých sa záplavy dotkli, mali hlavy v smútku a museli sa pustiť do veľkého upratovania. Ľudia, ktorí ešte nezažili, čo to vôbec záplava je, si nevedia predstaviť, koľko práce a o koľko finančných nákladov s odstraňovaním škôd prichádzajú. Tak len želám pevné nervy do budúcnosti a aby takéto živelné pohromy našu obec už len obchádzali.

Text a foto:
Petra Kašová

stavila sa i kapela Mikyho Németa M2D a do spevu hrala ľudová hudba Kučeravý javor z Pohronskej Polhory. Kto sa zúčastnil, neobanoval. Tešíme sa o rok na nové plavidlá s novými témami a s novými posádkami.

Ahoj o rok!

Srdečné poďakovanie patrí: OcÚ Valaská v z. p. Ing. J. Uhrinom, pod ktorého záštitou sa podujatie uskutočnilo: HPÚ - Ing F. Bachratý, Preprava dreva - p. Šaňo Petrikovič, Agromix - p. Roman Badinka, p. Martin Krupa, Perla gastro Valaská - p. Ľubo Štubňa, Salmo Hálny - p. Ľuba Šajgalová, Zvieratkárstvo - p. Maja Andrišková, Potraviny Valaská - p. Milka Poliaková, Satbar Hronec - p. Ján Vrana, Papiernictvo Valaská - p. Marcel Oravec, Hotel Poniklec Majer - p. Ing. Juraj Srogoň, Ľudovka Valaská - p. Konczová, p. Peter Kučera.

Ďakujeme Pavlovi Benedekovi, Romanovi Kubaliakovi za pomoc pri príprave, Rene Kubove, Zuzke Dluhošovej, Evke Surovej, Evke Schallerovej za prípravu a realizáciu hier pre deti.

Silvia Vilhanová
Foto: Barbora Strmeňová

Aj vo Valaskej sú talenty?

Na 20.09.2013 pripadol deň, kedy aj Vy môžete ukázať svoj talent pri príležitosti

Dni obce Valaská.

Talent, ktorý sa vo Vás skrýva, nám môžete predviesť v speve, tanci, vedomosti, zručnosti alebo vo všetkom, čo je na Vás výnimočné. Svoju účasť môžete nahlásiť najneskôr do 15.09.2013 v knižnici, kde Vám poskytneme aj bližšie informácie.

Jánske ohne

sviatok letného slnovratu

Jánske zvyky a obyčaje pripomínajú to, že deň patriaci Jánovi pokladali naši predkovia za významný deň v roku. Tradovalo sa, že na Jána majú magickú moc všetky živly – zem, voda i oheň. Preto sa pálili jánske ohne, vatry. Ohňu sa pripisovala magicko – očistná funkcia. Generácie pred nami verili, že aj byliny najdené v magickú noc, majú ozdravujúce účinky. Pastieri tento deň považovali za svoj sviatok, oslavovali ho ohňom a bohatou hostinou. Nielen pre našich predkov, ale aj pre nás súčasných je deň patriaci Jánovi, významným dňom. Je krásne teplé júnové popoludnie. Ako na želanie. Čo viac si priať. Aby sme Jána oslávili, Jánovi zaspievali, súťažili a vatru zapálili. A aby dobrá nálada vydržala až do rána.

Stalo sa. Jánske ohne, ktoré zorganizovala MO MS vo Valaskej, urobila všetko pre to, aby to tak bolo. Aj tento rok sa jánske ohne konali na kopci Lipová. Zišli sa malí i veľkí. Program bol bohatý, každý si našiel to svoje. Pre deti boli pripravené súťaže. Lukostreľbu si vyskúšali aj dospelí. Potom si deti pri malom ohníku za pomoci dospelých opekali špekačky.

ĎAKUJEME „SENIOROM“

Foto: Marta Petrová

V polovici júna, presnejšie 15. júna 2013 našu obec reprezentoval na XII. ročníku okresnej prehladky speváckych skupín súbor „SENIORI“, ktorá sa konala v susednom

Hronci. Mal som česť byť prítomný na tomto príjemnom kultúrnom podujatí, kde svoje spevácke kvality predviedlo deväť speváckych skupín a milým oživením podu-

Občerstvenie mal na starosti Hasičský zbor Valaská. Chutný diviačí guláš pripravil a dobrou náladou okorenil pán Ján Badinka. Guláš rozvoniaval celou dolinou. Zavinšovalo a zaspievalo sa všetkým prítomným Jánom. Po ztmení za spevu piesne „Ó Jane, Jane vajane“ sa zapálila vatra. Dlhú noc sa ozýval spev ľudových piesní za sprievodu harmonikára pána Jána Srnku. Na cestu domov nám svietili svätójánske mušky. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali pri organizovaní sviatku.

MO MS Valaská
Foto: Petra Kašová

Jánske ohne na Piesku

Foto: Viera Babčanová

jatia bol umelecký prednes pána Gubančoka z Nemeckej. Chcem touto cestou poďakovať za všetkých spoluobčanov obce Valaská našim seniorom, ktorých spája spoločná záľuba – spev a interpretácia našich krásnych slovenských ľudových piesní. Spevácka skupina „SENIORI“ svojím vystúpením úspešne reprezentovala našu Valaskú a ja im úprimne želim, aby im to aj naďalej ladilo, aby bohatá studnica slovenských piesní bola nevyčerpatelným zdrojom kvalitného repertoáru. Samotným členom speváckej skupiny „SENIORI“ želim veľa zdravia a stále viac optimizmu a elánu, ktoré vám mnohí mladší môžu závidieť. V mene svojom i v mene všetkých poslancov obecného zastupiteľstva vyslovujem podporu vašej zásluhnej činnosti a ďakujem za reprezentáciu občanov Valaskej.

Ing. Peter Bánik, zástupca starostu obce Valaská

PRANOSTIKY

Chladných dažďov v júni hospodár sa bojí, najmä vincúr, včelár pri nich zle obstojí. Ak počas žatiev prší, bude veľa orechov ale málo chleba. Ak zaplače Margita, bude dažďov dosýta. Ak na Jakuba jasné slnko svieti, má tuha zima byť. Keď na deň svätej Anny prší, bývajú lieskovce červivé. Horúčosť na sv. Dominika znamená veľmi tuhú zimu. Vietor, ktorý sa strhne na Oskára, potrvá štyri dni. Keď na svätého Vavrinca prší, bude mnoho myší. Keď je na Vavrinca pekná teplá chvíľa, nastane i jeseň sedliakovi milá. Ak je na Vavrinca slnko, bude medzi plné hrnce.

Už je to bolestivých 5 rokov „Vzácnosť života sa meria jeho užitočnosťou.“

Tieto jeho slová, vzácne a vďačné spomienky, nám zostali na čestného občana Valaskej - významnú osobnosť, špičkového chirurga, na celom svete uznávaného lekára, nášho rodáka prof. MUDr. Jaroslava Simana, CSc. Tieto slová sú napísané na jeho hrobe v rodnej obci. Ubehlo už 5 rokov od chvíle, keď po ťažkej chorobe odišiel tam, odkiaľ niet návratu. Hodnotami jeho života boli pokoj duše a tela, všestranná sebarealizácia práce, pri záchrane ľudských životov, pri výchove novej generácie lekárov, tvorivosť, nesmierna ľudskosť a pokora. Mal rád svoj domov, rodnú dedinu, zem po ktorej kráča, svoje deti, rodinu, priateľov, spolupracovníkov, svoju prácu, svojich Valašťanov.

Z chlapca, ktorý sa neraz oháňal kosou na rodných poliach, ktorý sa nešťítel žiadnej roboty, ktorý bol jedným zo širiteľom kultúry a vzdelanosti v obci, sa postupne vypracoval v osobnosť,

ku ktorej sa s nádejou obracali tisíce pacientov. V osobnosť, ktorá vložila novej generácii do rúk rozlet a perspektívu rozvoja. V osobnosť, ktorej meno dnes a navždy budú s vďakou, úctou a obdivom vyslovovať jeho študenti, kolegovia, spolupracovníci, pacienti, celá medicínska spoločnosť na Slovensku i v zahraničí. Do povedomia širokej verejnosti sa dostal najmä úspešným oddelením siamských dvojčiat. Dodnes si mnohí spomínajú na jeho nezabudnuteľné slová, v ktorých prostredníctvom médií do celého sveta oznámil, že zo svojim lekársym tímom úspešne v roku 2000 oddelil siamské dvojčatá z Kráľovskej Dlhej Lúky. Do dejín slovenskej medicíny vošiel aj ako spoluzakladateľ Detského kardiocentra DFNsP v Bratislave, účastník prvej transplantácie srdca a prvej transplantácie pečene u dieťaťa. „Oči chirurga by mali byť očami, v ktorých by pacient vždy videl nádej, že

s pomocou božou bude žiť. Práve takto to vidia moje oči, oči až príliš skúseného chirurga.“ povedal profesor Siman v jednej zo svojich prednášok. Za jeho vynikajúce výkony a zásluhy bol ocenený tými najvyššími vyznamenaniami Slovenskej lekárskej spoločnosti, Ministerstva zdravotníctva SR, za celoživotné dielo najvyšším štátnym vyznamenaním Radom Ľudovíta Štúra 1. triedy, čestnými členstvami mnohých lekárskejších spoločností doma i v zahraničí a mnoho iných. Jeho posledné päťväzbové dielo „Princípy chirurgie“ je a zostane veľkým prínosom pri ďalšom vzdelávaní lekárov. Aj pri svojej mimoriadnej vedeckej a odbornej práci bol prof. Siman neobyčajne skromný, dobrý, vzácny človek. Bol čestným občanom Valaskej, do ktorej sa vždy rád a často vracal so svojimi deťmi, čestným občanom Brezna a iných miest a obcí. Sme na vás, hrdí pán profesor Siman, sme hrdí na vaše úspechy a um, na vašu prácu, na to, že ste boli jedným z nás, ktorý svojou medicínskou prácou a jej výsledkami preslávil svoje rodisko a naše malé Slovensko na celom svete.

Na vás sa jednoducho nedá zabudnúť. Odpočívajte v pokoji. Spomíname a ďakujeme.

Danka Králiková

Slza

Niečo sa ti stalo s tvárou,
niečo ju moc zmenilo.
Zostala si celkom samou
a tvoje oči zahmlilo.

Predtým na nej úsmev bol,
keď si stála v dvojici.
Teraz je tam bôľ,
čo usadil sa na lici.

Dolu tvárou tečie slza,
trblieta sa na slnku.
Podobná je kvapke dažďa,
čo nevydrží hodinku.

O chvíľu to všetko prejde,
opäť príde úsmev tvoj.
Zas iný chlapec nájde,
prinesie ti lásky roj.

Nájde svoju lásku znovu,
kým príde jeseň – špatný čas!
Nájdi predsa lásku novú,
nech nespáti ti srdce mráz!

So slzami v očiach skončí,
to sa k tebe nehodí!
So slzami sa to končí,
keď ti lásku rozhodí.

JUDr. Oto Malík

Chceš naplniť svoje sny?
Prebuď sa!

Všetko v živote je iba
dočasné.

Klebeta je jediný hlas
rýchlejší než zvuk.

Priateľ je človek, ktorý ťa
neodsudzuje za minulosť,
ale cení si Ťa - aký si práve tu
a teraz.

Najväčšiu prázdnotu prežíva
ten, kto je plný vlastného
JA.

Krásny letný deň v našej Valaskej

foto: Ing. Albin Háber

Pripraviť sa...útokom, vpred!

Pokrik, ktorý sa niekoľkokrát do týždňa od apríla 2013 ozýva na ihrisku v starej Valaskej. Kto by to bol povedal, že Valaská bude mať po vyše 20-tich rokoch ženské hasičské družstvo.

Prvotná myšlienka vznikla na výročnej schôdzi v januári 2013. Do apríla sa družstvo zišlo v tomto zložení:

Uniformy oprášili staronové členky: Vierka Zelenčíková, Alenka Hučková a Renka Kubove.

Novými členkami družstva sa stali: Zuzka Slivková, Blanka Pacerová, Žanka Potančoková, Zorka Mäsiarová, Ivka Hučková, Verka a Domka Schallerové a Katka Ištvanová.

Po ťažkých začiatkoch spojených s oboznámením sa s hasičskou technikou si každá členka našla svoju funkciu. Po náročných tréningoch sme sa zúčastnili našej prvej súťaže v Hronci, kde sme sa umiestnili na 3. mieste a prvý pohár bol „doma“. Krátko na to, sme sa zúčastnili na

povinných preverkách pripravenosti v Michalovej, ktoré boli veľmi náročné. Aj napriek tomu sme získali „Certifikát pripravenosti“.

Týchto preveriek sa zúčastnili aj 2 mužské družstvá z Valaskej, ktoré dosiahli výborné výsledky: 3. miesto v kategórii mužov nad 35 rokov a

Preverka pripravenosti 2013, Michalová. Foto R. Krbíla

13. miesto v kategórii mužů z celkového počtu 41 družstiev. Tu sme dostali pozvánku na nočnú súťaž v Polomke. Bola to pre nás výzva, nakoľko sa ženské družstvo z Valaskej nikdy nezúčastnilo nočného preteku. Aj keď sme neuspeli, bola to pre nás nová skúsenosť. Zistili sme, čo musíme dotrénovať a to nás aj ženie vpred. Žiadne boľáčky a modriny nás neodrádzajú od tréningov a účasti na súťažiach. Robíme to pre radosť a teší nás, že aj takýmto spôsobom môžeme reprezentovať našu obec. Tréningy a súťaže môžeme absolvovať len vďaka ochote našich kolegov, mužov z OHZ Valaská, ktorí nemajú problém venovať svoj voľný čas správe nám. Veľkú podporu máme samozrejme aj od obce Valaská. Budeme radi, keď sa staneme vzorom aj ostatným ženám a pridajú sa k nám aj deti a mládež Valaskej.

OHZ Valaská, to nie sú len hodiny driny a túžba po víťazstve. Je to tím – rodina založená na dôvere, viere v kolektív a zachovanie ducha sv. Floriána.

Text a foto:
členky OHZ Valaská

Úspech mladých futbalistov

Skončila sezóna a poďakovanie patrí všetkým, ktorí čo i len okrajovo podporili prácu trénerov a výkony detí.

Srdečná vďaka patrí sponzorom: OcÚ Valaská, OZ Pekný deň, Strana Smer, Dušan Blahút, Martin Krupa, Radoslav Holko, Dominika Faschion Valaská.

Veľké poďakovanie patrí Jaroslavovi Kocúrovi a Petrovi Jendrálovi, ktorí vždy ústretovo pripravili ihrisko na zápasy. Vo Valaskej sú síce ihriská dve, ale.... Je smutné, že deti z Valaskej musia chodiť hrať do Hronca. Tréningy prebiehali v telocvični ZŠ, alebo na multifunkčnom ihrisku vo Valaskej. Práve preto dosiahnuté tretie miesto v súťaži považujeme za úspech. Je rozdiel trénovať na riadnom veľkom ihrisku, kde deti priestorovo inak vnímajú pohyb a rozmiestnenie ostatných hráčov ako na malom ihrisku. Dňa 13. 06. 2013 sme odohrali posledný zápas v Hronci s družstvom Šalková víťazstvom.

V prvej sezóne starších žiakov z Valaskej sme odohrali 14 zápasov: 2x sme prehrali, 5x remizovali, 7x vyhrali. Skončili sme na spomínanom 3. mieste so stratou 3 bodov na prvé dve družstvá. Po poslednom zápase sme vďaka ústretovosti Jozefa Barzika, člena futbalového oddielu, pripravili pre mladých futbalistov,

fanúšikov, rodičov malé posedenie pri pizzí a vyhodnotili tých najlepších. Najlepší hráč z družstva boli ocenení: Jaroslav Kmenský, Marek Eremiáš, Patrícia Adamovičová. Najlepší strelec Peter Satmar. Všetci dostali vecné dary. Marek Eremiáš bol trénermi vyzdvihnutý za najdisciplinovanejšieho a najférovejšieho

hráča, ktorého dali ostatným za príklad.

Vďaka patrí Ľubovi Dankovi za pomoc pri tréningoch a zápasoch, fanúšikom a všetkým podporovateľom detského futbalu.

Pavel Vilhan, Milan Babčan – tréneri detí do 10 r. a detí – starších žiakov do 15 r.

KB Valaská - Osrblie - výsledky

Prvé kolo Viessmann pohára v LB

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 1. - 2. 6. 2013 v Revúcej. Bežali sa vytrvalostné a rýchlostné preteky a dosiahli sme umiestnenie::
 žiačky 10-11: V. Hrablayová 1, 1; žiaci 10-11: B. Matovič 3, 6, Š. Demény 5, 8, R. Floch 12, 13, J. Vološin 9, 3;
 žiačky 12-13: J. Machyniaková 1, 1, J. Graňaková 7, 6, M. Wagnerová 20, 17;
 žiaci 12-13: V. Slezák 4, 3, J. Kolečár 12, 4;
 žiačky 14-15: T. Krnáčová 7, 9, B. Zelenčíková 10, 4, K. Janíková 16, 17;
 žiaci 14-15: P. Štrba 8, 6, K. Fodrek 17, 15, E. Troliga 18, 17;
 dorastanky 16-17: V. Machyniaková 2, 2;
 dorastenci 16-17: F. Skačan 7, 4, A. Krbila 3, 5, F. Kolaj 8, 12;
 dorastanky 18-19: I. Fialková 1, 1;
 dorastenci 18-19: F. Kramla 2, 1, R. Kubaliak 4, 6, M. Kúdelka 11, 5;
 juniorky: A. Berčík 6, N. L. Kramla 5, 4;
 muži: N. Gröne 1, 2;
 ženy: T. Poliaková 2, 2, L. Šimová 4, 4.

Druhé kolo Viessmann pohára v LB

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 22. - 23. 6. 2013 v Predajnej. Bežali sa rýchlostné a stíhacie preteky a dosiahli sme umiestnenie:
 žiačky 10-11: V. Hrablayová 2, 1;
 žiaci 10-11: B. Matovič 10, 9, Š. Demény 9, 10, R. Floch 12, 15, J. Vološin 4, 8;
 žiačky 12-13: J. Machyniaková 1, 1, J. Graňaková 4, 4, T. Sivčaková 24, 20, M. Wagnerová 17, 21;

žiaci 12-13: V. Slezák 9, 13, J. Kolečár 3, 3;
 žiačky 14-15: T. Krnáčová 2, 1, B. Zelenčíková 7, 11, K. Janíková 14, 19;
 žiaci 14-15: P. Štrba 9, 6, K. Fodrek 18, 19, E. Troliga 17, 16, A. Políček 19, 18;
 dorastanky 16-17: V. Machyniaková 4, 7;
 dorastenci 16-17: F. Skačan 5, 4, A. Krbila 7, 6, F. Kolaj 11, 11
 dorastanky 18-19: I. Fialková 1, 1;
 dorastenci 18-19: F. Kramla 8, 4, R. Kubaliak 4, 6, M. Kúdelka 10, 9;
 juniorky: P. Fialková 1, 1;
 juniorky: M. Šima 1, N. M. Kubaliak 3, 1, A. Berčík 10, N. L. Kramla 7, 8;
 muži: N. Gröne 1, N;
 ženy: T. Poliaková 1, 2, L. Šimová 5, 6, M. Darmová 7, 7.

Majstrovstvá sveta v LB na kolieskových lyžiach

Uskutočnili sa 17.-21.7.2013 v Forni Avoltri / Taliansko /. Bežali sa rýchlostné a stíhacie preteky a dosiahli sme historické umiestnenie, lebo vo všetkých medailách mali prsty reprezentanti KB Valaská - Osrblie.
 juniorky: P. Fialková 1,1, dvojnásobná majsterka sveta, I. Fialková 2,2
 juniorky: M. Šima N
 muži: T. Hasilla 2,7
 ženy: T. Poliaková 14,N
 Miešaná štafeta /P. Fialková, T. Poliaková, M. Kazár, M. Matiaško/ 3

Okienko OFK SLOVAN VALASKÁ

Mužstvo dospelých I. trieda v sezóne 2012/2013 obsadilo 6.miesto. O. Pribula sa stal s 22 gólmi najlepším strelcom súťaže.

Mužstvo starších žiakov -I. trieda v sezóne 2012/2013 obsadilo 3.miesto.

Výsledky prípravných zápasov

13.7.2013 Turnaj Osrblie - druhé miesto

Osrblie - Valaská 5:2, Bravčovo - Valaská 2:6

Rozpis majstrovských zápasov I. trieda dospelí jesenná časť 2013/2014

04.08.2013 16:30 - 1.kolo - doma - Bacúch
 11.08.2013 16:30 - 2.kolo - vonku - Selce
 18.08.2013 16:00 - 3.kolo - doma - Helpa
 25.08.2013 16:00 - 4.kolo - vonku - Poniky
 01.09.2013 15:30 - 5.kolo - doma - Nemecká
 08.09.2013 15:30 - 6.kolo - vonku - Podkonice
 15.09.2013 15:30 - 7.kolo - doma - Osrblie
 22.09.2013 15:00 - 8.kolo - vonku - Čierny Balog
 29.09.2013 15:00 - 9.kolo - doma - Bravčovo
 06.10.2013 14:30 - 10.kolo - vonku - Staré Hory
 13.10.2013 14:30 - 11.kolo - doma - Jasenie
 20.10.2013 14:00 - 12.kolo - vonku - Lučatin
 27.10.2013 14:00 - 13.kolo - doma - Hronec
 Chcel by som pozvať všetkých milovníkov futbalu na zápasy, aby prišli povzbudiť a podporiť mužstvo v novej sezóne.

JB